

PEST. I. félév.

20. szám.

Május 18. 1865.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 forint 31 kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-
 Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat a Sz. István-Társulat igazgatóságához kérjük intézteni. évre 1 frt 66 kr., egész évre 3 frt 32 kr.
 A pályázatok beigatásaért tíz sorig minden egyszeri közlésért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítottatik.

Ranolder János, veszprémi püspök.

Ha valaha, ez évben bizonyára kettős örömmel vártuk Mária-havát sabbán nepomuki szent János napját, mely kedves alkalmat szolgáltat azon mély tisztelet,

forró szeretet, kegyeletes hála s hódolat kifejezésére, melyet Társulatunk minden tagja szívében érez és táplál azon nagyméltóságú egyháznagy iránt, kinek arczképét mai számunkban bemutatni szerencsések vagyunk; ki míg püspöki méltósága ékes magaslatáról nagy nevének fényével édes hazánkat s az egész birodalmat elárasztja, annak világító sugarait messze fekvő országokban, sőt világrészekben is ragyogtatja.

Ki ne ismerné a hazában e lánglelkű főpap nevét, kinek boldogsága mások boldogítása? Ki valahányszor bárminő jótékonyaságról, közhasznú intézet alapítása- vagy fölvirágoztatásáról, eredményben évtizedekre, sőt századokra kiható eszmék megtestesítéséről van szó, mindenkor ott áll a legelső sorában, szóval, tettel, áldozattal? —

A művelt világ egész becsökben méltányolja a koszorukat, melyeket a magas képzettségű férfiu a komoly tudományosság terén kivivott magának. Különösen pedig

ez a Társulat tagjainak emlékezetében élénken viszhangzanak még a szavak, melyek az utolsó nagygyűlésen a lelkes főpap s ihlett szónok ajkairól elragadólag áradoztak, melyekben az ékesszólás gyöngyeim kívül a Társulat ügyeit s javát atyailag fölkaroló, védő s biztosító szív megható nyilatvánulásait ismertük föl. Miért is e sorok írója ugyis mint a Szent-István-Társulatnak egyik igénytelen tagja, lelke teljes melegével fogadá a fölhívást, mely hazai tudományosságunk központjából ez életrajz megírása végett esőndes magányába intézetetett, csak azt az egyet fíjlalva, hogy a képmak, mely keblébe van rajzolva,

tökéletesen hű kinyomatát nem adhatja, mert adnia lehetetlen! . . . Ki tudná egy szűk keretbe zárni a napot, mely maig fönt tündöklök, sugarait messze kilövellé, vilá-

gitva, melegítve, gyógyítva, enyhítve, áldva, vigasztalva! — Ugy vagyunk, mint a bányász, ki hirtelen gazdag aranyrétegre bukkant, szeméi kápráznak, és zavarban van az iránt: melyiket hozza föl előbb napfényre? — Egyébiránt a jelesnek, a kiről bátran el lehet mondani: „Felőled tények beszélnek“, kimerítő életrajza egykor ugyis a történetíró részletes gondja leendő. Jelenleg az ünnepezt férfiú ismert szerénységének meghozzuk az áldozatot, hogy csak néhány egyszerű adat elsorolására szorítkozunk.

Ranolder János született 1806-ki máj. 16-án Pécsen. Itt folytak le gyermekora örökbenyomású évei, melyekről, valamint utóbb itt töltött napjairól édesen emlékszik mai napig, szülőföldre szép vidékét, különösen Pécs jó vizét örömezt szövéni beszédébe. Itt vetette meg legelső alapját magas szellemi képzettségének az azon iránynak, mely őt az elismerés, tisztelet s dícsőség egyik fokáról a másikra gyors szárnyakon emelte. Itt végezte a gymnasiumi tanfolyamot, a bölesészetit pedig Pesten. Kötő ösztetéseiről, lankadhatlan szorgalmáról egyajkúlag tanuskodnak kortársai s régi ismerői; azok fényes méltánylásaul szolgál azon körülmény is, hogy a bölesészetit tanulmányok bevégeztével 1824-ben a pécsi püspökség papnövédekéi közé fölvetétt, mint ilyen a pesti központi papnövédekébe küldetett a hittanulmányok hallgatása végett. A hittani folyam bevégezése után 1828-ban és 1829-ben a szent- emlékeztető Szepessy Ignác, pécsi püspök, udvarában dísznöki, tollnöki s levéltárnöki minőségben nyert alkalmazást, mely évek alatt a nagytudomány, szeintség életü főpap vonzó köre újabb s újabb tápanyagot szolgáltatott nemes törekvéseinek. 1829-diki május 17-kén pappá szenteltetvén, a szent Ágostonról nevezett bécsi cs. kir. felsőbb papképző intézet tagjai közé soroztatott, hol is szakavatott készülést után a hittudori korszorura érdemesített. 1831-től fogva a pécsi püspöki papnövédekében, mint a keleti nyelvek tanára, s kevéssel reá a szentszéknél, mint ülnök, működött. 1840-től kezdve, mint hitszónokot, hittanárt s a görög nyelv helyettes tanárát, a pesti egyetemenél találjuk őt. 1845-ben pécsi kanonokká nevezetett, s e rangban 1846-tól fogva ismét Pécsen hivatalkodott, mint papnöveldei kormányzó, egyuttal zsinati vizsgáló. 1849-ben a bold. Szüzzöl nevezett szent-istváni apát címével díszítetvén föl, Bécsben a cs. kir. miniszteriumnál az egyházi ügyek körül tett segédszolgálatot, s még ugyanazon évi október hó 27-kén veszprémi pü-pökké nevezetvén, elfoglalá magas méltósága székét, melyen azóta szintoly böleseséggel, mint szívjóssággal fénylik.

Ünnepezt jelesünk tudományos műveltségét hirdetik művei, melyek szellemi magasságának megannyi szózatot tanui. Pécsi hittanár korában résztvett a Szepessy által kiadott szentírás magyarra fordításában, mint szakképzett munkatárs. — 1838-ban közzétette: „Hermeneutica biblica generalis“, című munkáját, mely másodszor is megjelent Budán a cs. kir. egyetemi nyomdában. Dícsőtölt 16-dik Gergely pápa többiben nyilatkozott e mű felől helyeslőleg, sőt magasztalólag. Jelességének elvitázhatlan bizonyossága annak széles elterjedése és használata is. Az öregeket kivéve, kevés pap van magyar hazánkban, ki azt nem

tanulta volna, még kevesebb, ki azt nem ismerné. — 1843 óta Romában a nagynevű Perrone azt rendes tankönyvül használá, s használják utódai jelenleg is, nem mehetvén senki szigorlatra, ha abból nem készült. Tanítatik e mű Angolhonban, Irhonban, Belgiumban, Inspruckban, Schweizban, Némethonban, sőt Amerikában is. Legujabban Spithoever, romai könyvkiadó kért és nyert ő nagyméltóságától engedélyt, hogy Romában a mű harmadik kiadását eszközölhesse. Valóban ez egyetlen munka elegendő arra, hogy szerzőjének a „tudós“ nevet s dícsőséget mindenkorra megállapítsa. — Birunk tőle egyházi beszéd-gyűjteményt is „Sacri Sermones Academici“ cím alatt, részét azon szónoklatoknak, melyeket Pesten egyetemi tanár s hitszónok korában tartott.

A böles férfiú jól tudván, hogy a tapasztalás nagy mestere az életnek, nem kimélt sem költséget, sem fáradságot, hogy annak kincseivel minden szépre, jóra s nemesre gyulékony lelkét meggazdagítsa. 1839-ben beutazta Austriát, Német-, Angol-, Franciaországokat és Belgiumot; 1843-ban egész Olaszországot, Sziciliát, Schweizot, Savoyát, déli Franciaországot, s uti tapasztalatait kiadta a „Religio és Nevelés“ egyházi folyóirat 1843-diki és 1844-diki évfolyamaiban „Uti Vázlatok“ cím alatt. — 1854-ben a Fölséges császári pár házasságának ünnepélyére megjelent tőle Bécsben gyönyörű kiadásban „Elisabeth (Gisella) erste Königin von Ungarn“ című munka. — 1851–1853-ban sok ezer példányban elterjeszté „A kath. anyaszentegyház szertartásai“t a veszprémi egyházmegyei iskolák számára, mely mű általa a Szent-István-Társulatnak átengedetvén, 1864-ben Pesten nyolczadik kiadásban látott napvilágot. — Bökezűségének kö-zönhető, hogy 1853-ban Pécsen „Az austriai birodalom földrajza és története“ Szombathy Ignác-tól sajtó útján megjelent; 1854-ben pedig Pesten a „Szent Katalin“ című legenda. — Ő volt eszközölője, hogy a halhatlan nevű Gruber Ágoston páratlan jelességű hitoktatási műve „A hitoktatás gyakorlati kézikönyve“ 1854–1857-ben magyarra fordítottat, — melyet vajha minden lelkész, tanfőnök, szülő és nevelő ismerne s érdemlegesen méltányolna! — Egyebeket mellözve, az ő nagy-lelkűségének köszönik létüket Talabér János és Kemenes kiadott költeményei, melyeknek kiállítás költségeit, mindkettőt 1860-ban, ő viselé.

Ő nagyméltósága magas műveltségét, különösen rendkívüli emlékező- s előadási tehetségét bizonyítja azon készség, melynél fogva képes rögtönözve, minden előleges készület nélkül, órákig a legnagyobb könnyűséggel s folyékonyssággal beszélni, szavait mindig czél- és alkalmasszerű idézetekkel fűszerezvén. Hogy a magyar, német s latin nyelveket remekül kezeli, ez állítást művei igazolják. Ezekon kívül kitünően beszél s tökéletesen bírja a francia, angol és olasz nyelveket. Születtezett angolok bámulják: mily könnyűséggel beszél nyelvhez nyelvöket! — Az olasz remek költökből lapszámra képes beemlézett helyeket teljes hűséggel idézni.

Egyháznagyunk nyájasságát, gyöngédségét, finom társalgási modorát, éles tapintatát, szívélyes leereszkedését, mely tulajdonaival a sziveket mintegy megbü-

völi, s a bizalmat fölkelte, hirdetik a nagyok, beszélük a kicsinyek, s mindazok, kikkel valaha érintkezésben volt. El lehet fölöle mondani, hogy kezében vannak a szivek kulcsai.

Ő nagyméltósága úgy vallásos, mint hazafias érzelmeinek bizonyítéka többi közt az is, hogy az elragadó kilátásáról s lángborairól hírneves Badaacsonynak ormán szédítő magasságban szintoly merész gondolatokkal, mint roppant költséggel egy, több száz mázsát nyomó, legalább is hatodfél ölnyi magas kőkeresztet állított, melynek ünnepélyes felszentelése 1854-ik évi szept. 14-dikén nagy népsokaság ájtatos jelenlétében ment véghez. — S kinek nincs még eleven emlékezetében, hogy a köztisztelő főpap Kisfaludy Sándornak nevéhez méltó emléksobrot kívánt emelni, mívégre már meg is rendelte a nála még egyre látható igen szép miniszatokat. Az ügyet későbbben — a mint tudjuk — egy zalai társaság fogta föl; de a kezdeményezés dicsősége mindenesetre ő exeját illeti, ki egymaga akarta azt létesíteni. — Nem feledtük el, hogy ő a magyar akadémia palotájának építési alapjához is nevezetes összeggel járult. Tudjuk azt is, hogy a jeles főpap kitünő szőlősgazda is, és sokat áldoz a honi borászat emelésére. Hazánkat újabban a londoni kiállításon dicséretesen képviselte nemes boraival, melyekért éremmel lett kitüntetve.

S ki tudná elég hiven ecsetelni a dicső férfiú jó szívét, melynek az őszinte bocsánat egyik elérékenyítő jellemvonása?! Megható példája ennek hazánk szerencsétlen multjából egy eset, melyet csak azért nem akarunk a nyilvánosság terére hozni, mert nem akarunk e helyütt senkit szőgyenpirral borítani, sem régi sebeket föltépni. — S ki bírná kellő színekkel rajzolni a hazában s hazán kívül közhírré jutott jótékonyágát, adakozásait és szeretetműveit végtelen sorait?! Ez a tér az, hol ő leginkább otthonos. Itt igazán zavarba jő az ember, s a toll megtagadja a szolgálatot. . . . Hadd áldják csak a szegények s ügyefogyottak a jótévő kezeket, melyek őket titokban annyiszor fölkeresik, hogy inséggöket megvigasztalják! . . . Itt csak néhányát soroljuk föl azon, ugysem titkolható, szeretetműveknek, melyek a nagy férfiúnak halhatlan nevet s tartós dicsőséget biztosítanak. Első helyen említjük egy, valóban óriásiinak mondható alapítványát, mely az urbéri kárpótlási tőke után „Ferenéz Józséf“ név alatt a megyebeli plebánosok, káplánok, kárvallott lelkészek, papnövelde, apáca intézetek s nyugalmazott tanítók javára évenként 38,000 o. frtot kamatoz, mely alapítvány, a pápa ő Szentsége és a Fölség megerősítését bírván, örök időkre kötelező az utódokra nézve is. — 1854-ben sok áldozattal bevezette Veszprémbe szent Vince leányait, az ugynevezett irlgalmasszüzeket, másképp szürke-nénikéket, lutelepitvén őket a kórházban és külön a leánynöveldeben, a hol folyton 500 tanoncz részesül minden valláskülönbség és díj nélkül az oktatás áldásaiban; 20 meg az intézetben szállással, élelemmel s ruházattal is ellátatik. — 1860-ban ugyan székhelyén az angolhölgyek általa alapított gyönyörű intézetét is megnyitotta, melynek nyilvános tanodáit körül-belül 100 tanoncz látogatja, benn pedig az intézetben 30 leányka növeltetik. — 1864-ben az

irlgalmasszüzeket Pápa városban is megtelepítette. — Ezeken kívül a „Gondviselés“ nevet viselő tanítói nyugdíjintézetnek o. é. 3000 forintot, a kaposvári gymnasiumnak 6000 frtot, a sz. Domonkosról nevezett papi nyugdíj-intézetnek 1000 frtot, évenkénti 120 fittal adományozott. — Nem érintve számtalan jótéteményeit, melyekkel a szent ünnepek alkalmából Veszprém városának szegényeit évenként megörvendeztetni, sem jótékonyágának messzebb kiterjedő egyéb nyilatkozványait, melyek csak az élet könyvében lehetnek hiven följegyezve, e helyütt még csak azt kívánjuk emlékezetbe hozni, hogy a veszprémi távirtdát az ő tekintélyes befolyásának köszönhetni, valamint az egyházmegyei üdvös oltáregyletet az ő főpásztori buzgalmának, mely egylet hogy mindeddig általános virágzásnak nem indulhatott, oka: a mostoha időviszonyok, másrésztől pedig azon körülmény, hogy több helyen templomépítéssel s javítással levén elfoglalva a hívek, pénzerejüket kénytelenek szűkebb körben összpontosítani.

Ennyi jelesség, ennyi érdem nem kerülhet el az uralkodó Fölség legmagasb figyelmét, ki őt 1854-ben „valóságos belső titkos tanácsos“ czimével, ugyanez évben a „de litteris et artibus“-féle nagy emlékpénzzel, 1864-diki márczius hóban pedig a „vaszkorona“ első osztályu rendével méltóztatott legkegyelmesebben földiszíteni.

Ez rövid életrajza a dicső egyháznagynak, jeles tudósnak, önzetlen lelkü hazafinak, a szegények valódi atyjának, kinek arczképével t. olvasóinkat mai számunkban megajándékozunk. Az életrajz csak gyöngé árnyalata, az arczkép csak holt mása az élő valónak. A rajz teljességét akadályozá, hogy ne vegyünk hasonlatot a napról, melynek fényözönét a szem hosszasan ki nem bírhatja, a keret kimértsége; a képről pedig hiányzik az a nemes láng, mely a valódi arcot minden nagy gondolatnál pirjával befutja, viszfényeként ama szent tűznek, mely a belsőt hevíti. Igazán élénkelheté róla a költő:

„Magasan állasz, messze a tömegetől,
Felhők nyugosznak válladon;
De szived olyan, mint a lángoló nap,
Világa ott ég arczodon.“

A rövid életrajzhoz még csak azon, lelkünk lelkéből fakadt, őszinte kívánatot toldjuk: hogy a nagyot, a jelest, a dicsőt az élet Űra az emberi kor véghatáraig éltesse, hogy minél tovább lehessen közöttünk a szeretet napja, a szenvedők vigasza, egyházmegyéje anyyala, az egyház dicsősége! — F's most végezetül ismétljük a költő szavait:

„Haladj tovább . . . munkálj, buzdíts, világíts
Kébled magas érzelmével:
A világ fázik, s nem lát a sötétben,
Neki tüz s fénylő példa kell . . .
Melyet ültetél, a nemes fa árnyán,
Jó lesz pihened egykoron,
És jó lesz élted alkonyán merengned
Emléksugárzó multadon.“

A boldog kétkedő.

Magdolna szól Tamáshoz,
S szavát így kezdi meg:
„Szavakat hogy találjak
Szívem érzelminek?...
Az Ur feltámadt, győzvéni
A zord enyészeten...
— Szép volna, szólt Tamás, de
Biz én nem hihetem!

„Oh halld tovább... Ma reggel
Mi a sírnál valánk,
S a föltárt szirttűregből
Angyal tekinté ránk:
„Föltámadt, kit kerestek,
Szólt, ninesen e helyen!...“
— Szép volna, szólt Tamás, de
Biz én nem hihetem!...

„Kikutatók a sirt, és
Nem volt benn a halott,
Ő, kit oda tevénk, csak
Leplét találtuk ott,
Hittünk, s hittünk diadalt
Vett a kinérzetén...“
— Mind szép, szólott Tamás, de
Biz én nem hihetem!

„Eljöttünk... majd Jánossal
Később visszamenénk,
S akkor is ott időzött
Az ég követje még,
S megzendült fényes ajkán
A jó hír édesen...“
— Oh szép, kiált Tamás, de
Biz én nem hihetem!

„Öröm s bánatkönyűkkel
Teltek meg szemeim,
De csak hamar örömmé
Vált keblemben a kín:
Oh mert láttam Urunkat,
Szót is váltott velem...“
— Ábránd, kiált Tamás, én
Sehogy sem hihetem!

„Halld legalább az angyal
Utasító szavát;
Mint ajkiról leesattant
Oly híven adom át:
„Meglátják, szólt, övéi
Őt túl a tengeren!...“
— Jó, akkoron talán, de...
Addig nem hihetem.

Mert a nő... de alig hogy
Tamástól távozott,
Kleofás s társa kezdtek
Ellene ostromot:
„Láttuk Urunkat! e nap
Örömnappja legyen!...“

— Mi még? rival Tamás, eh!
E hirt nem hihetem!

Szólt, s elrohant lakából
Tamás éjszak felé,
S míg ezélt nem ért, a nyugvás
Édét nem izlelé.
S futván fel-felsohajtott:
Oh szánj meg Istenem
Különben nagy esodádat
Én el nem hihetem!...

Galileában együtt
Találta társait,
Fénylett mindnyája arezán
A díjt nyert tiszta hit:
„Örvendj, mondák, Urunkkal
Beszéltünk e helyen!...“
Tamás zordan kiálta:
— Nem, én nem hihetem!

Merőn tekinté rája
Az apostoli kar,
Nem érthető egyik sem,
A hitlen mit akar?
Péter szólt: bámulnom kell
Hitetlenségeden:
Urunk valóban itt volt...
— Nem, én nem hihetem!

— Ha látom, elhiszem, de
Egy föltétel alatt:
Ha sebébe bocsátnom
Engedi ujjamat,
Hidd, magam is kesergek
Makaes kétségemen,
De addig e esodát én
Sehogy se hihetem

De ah esodák esodája!
Hol zárva voltanak,
Illattal s égi fényvel
Im betelik a lak;
S övéi közepette
Meváltónk megjelen...
Bamult Tamás, de így nem
Szólott: nem hihetem!

Majd térdi meghajolnak,
Arezezal földre borul,
Agyáról szerte foszlik
A hitőlé boru;
Öröm csapong szívében,
Majd fájó érzelem,
Zokog, örül, beszél, de
Nem így: nem hihetem.

Még mindig fogva tartja
Tamást az ámulat!
Urunk szól: jöjj bocsásd be
Sebembe ujjadat,

S ne kétkedj' a halálón
Nyert győzedelmemen...
Tamás szólt lelkesedve :
— Uram én Istenem !

„Láttál s hivél, felelt az
Ur, ez még jó dolog :

De kik nem láttak s hittek
Azok a boldogok !“
Tamás a földre nézett
Nagy töredelmesen.
És ajkiról letűnt e
Két szó : nem hihetem !

L á z á r.

Hogyan járt Katona Jánosné asszonyom?

I.

Nem volt szebb ház az egész faluban, mint a Katona Jánosé, mert csak a tavaszon építette azt a szorgalmas gazda, kit csak azért nevezzük Katonának, mert a faluban alig ismerték őt valódi néven. De minthogy atyja 20, ő pedig 10 évig volt katona, másképp nem is neveztek.

E szép ház legfőbb belső ékessége a szép és jó Örzse asszony, János felesége volt volna, ha ugyan is Örzse minden szépsége és jósága mellett vallásosabb szívvel bír. Imádkozott ő ugyan minden Istenadta nap; vasárnap soha, békőznap is ritkán mulasztotta el a templomot; férjét, gyermekét, vagy eseléseit soha nem átkozta az ő szája, de még más idegent sem; más beszélésén nem köszörülte nyelvét; saját vagyonával megelégedett, másét nem bántotta; de még is azt mondom, vallástalan volt, mert ki sem hitt jobban a babonáságban, mint épen Örzse asszony. Jobban hitt ő a cigányasszony kártyavetéséből mondott hazugságoknak s más haszontalan mendemondáknak, mint a templomban hallott szent tmitásoknak. A pénteket szerencsétlen napnak tartotta, azért e napon soha új dolgot nem kezdett; nap lementé után semmit nem engedett házából vagy udvarából kivinni; ha nyul szaladt el előtte a mezőn, már biztosan hitte, hogy szerencsétlenség éri; ha terhes felbök mutatkozta az égen, mindjárt kiállította a kapát az udvar közepére, hogy a jégeső veteményeit el ne verje. Ily haszontalan döröszégekkel tele volt szegény feje!

Örzse asszonyt épen ebédfőzésnél találjuk.

— Szerencsés jónapot a gazdasszonykának! — szólal meg egy cigányasszony az ajtóból.

— Jobban szeretem én a vendéget, ha „Dicsértésséggel“ köszönt be — válaszolt Örzse — azaz én jó napom, mikor Jézust dicsérhetem. Érti-e Juda néni?

— Értem édes lelkem jó galamboeszkám, hogy ne érteném, csak ne haragudjék, máskor majd úgy köszönök. El is feledtem, hogy itt...

— Máskor ne feledje. De mi szél hozta most kendet; esztendeje, hogy nem láttam.

— Hm! sok földet bejártam én azóta édes lelkem! Jobb dolga volt a Katona János kutyájának, mint nekem; majd elkopott a lábam, míg oly házra találtam, hol megsajnálta. A szerencse-kártyám is majd megpenészedett, ritka helyen hiszik már az igazságot is. Pedig ugy-e édes lelkem galambom, magának is megmondtam, hogy Katonáné lesz.

— Igaz biz a Juda néni, csak ráérnék, most is sok kérdezni valóm volna. De sok a napszámos, közel a dél.

— Csapjon neken is valamit édes lelkem, hogy az Isten áldja meg; alig látom azt a kis fiút, olyan éhes vagyok. Kevés rántani való szalonáeskát vagy egy esipetnyi vajaszkát!...

Örzse asszony igen gyarló volt e pontban, mert bizony szivesebben adott is a vén Judának, mint akármely tehetetlen Isten nyomorultjának. Pénzt, lisztet, kenyeret stb. adott ő a sok

babonás hazugságokért, melyek szíve nyugalmát rabolták el. Most sem állhatta meg, hogy a kamrába ne ugorjék s Juda néni kérésének eleget ne tegyen. Pillanat mulva jó darab szalonát nyújtott a vén cigányasszonynak.

— Vajat is adnék, de teheneim szemlátomást fogynak. Nem is hiszem, hogy nincsenek megrontva.

— Megtudom én azonnal, csak benézek az ólba — szólta Juda néni. Ezzel mosolyogva az ólba sietett, de pillanat mulva visszaszállt.

— Édes lelkem galambom jó gazdasszonykám; azt is meg tudnám mondani, ki feji meg azokat minden éjfélnél, érzem az ajtó küszöbéről. Majd segíték a dolgon. Ha akarja, lesz vaja, csak edénye legyen, melyben elteszi. Tudom, egy hét mulva még a maeskája is vajas kenyeret fog enni.

— Én is, ugy-e édes anyám? szólalt meg örömmel a kis Pista.

— Te is bizony kis tubiczám, ha édes anyád akarja.

— Rajtam nem mulik, ha igazán tudna a bajon segíteni.

— Hát mikor hazudtam még én. Nemde ráforgattam a rostát Csanya Jöskára, mikor az a vég vászon a kertből elveszett?

— Azzal ugyan hallgasson kend, mert beletört az olló hegye. Hisz a Csanya gyerek itthon sem volt akkor, mint később kisért. Kudarecot vallottunk a bírónál, szégyenlettem magam úgy, hogy majd a föld alá bujtam, ha lehetett volna. Kivált mikor a jegyző ur azt mondta: hogy minden csalónak hiszek. A szomszéd asszony kis lánya pedig azt vallotta, hogy ő egy cigányasszonyt látott az nap a kerítés körül ólalkodni. Jánosommal még most sem hitethetem el, hogy nem kend lopta el a vásznat. Nem is szeretném, ha kendet itt találhá.

A vén Juda égre földre esküdött, hogy ő soha nem lopott. Átkozta önmagát, meg a ki látta, még mondta vagy hiszi is.

— Én nem is hiszem — engesztelék Örzse — ne is féljen semmit Juda néni, János nincs itthon, elment butorokat venni, hogy az új ház üresen ne álljon. De hát, hogy is üzné el a rontást teheneimről?

— Van-e hát egy jó nagy fazékja, mely csak félig van vajjal megtöltve? Kérdé a cigányasszony.

— Már hogy ne volna — felelé némi nehezteléssel Örzse. S ezzel egy tiz itezés fazékat hozott elő a kamrából. Juda néni kívül belül megvizsgálta rókaszemeivel a fazekat.

— No üljön le e kis székre, de meg ne mozduljon. Én be megyek az első házba — utasítá Juda — s ha valamit szólok, maga galambom mindig azt felelje: én is ugy akarom, az Isten is ugy akarja. Juda néni a házba ment, s az ajtót behuzta maga után. Nem sokára hallatszott a vén cigányasszony szava: ásom, vésem, faragom! Mire Örzse az adott utasítás szerint felelte: én is ugy akarom, az Isten is ugy akarja! Még kétszer ismételték e büvös szavak, aztán megnyílt az ajtó, s Juda néni beszólta a sok vajról álmadozó Örszit.

— Holnap, midőn délre harangoznak, vegye le galambom a fazekat, de addig hozzá ne nyuljon senki — mondá eléggülten az asztalra borított fazékra mutatva Juda — egy hét mulva tudom, azt fogja mondani galambom: Isten áldja meg azt az okos Juda némit.

Örzsé asszony még lisztet is adott örömeiben Juda néinek s ugy ereszté utnak.

Sajnálandó asszonyok! kik szívesen és drágán fizetitek még azt is, hogy megcsaljanak.

II.

— Csak soha sem hall jót az ember, — édes feleségem — sóhajta Katona János. Annak a vén Judának a szeméből sem nézett ki semmi jó; mindig mondtam ugy-e Örzsím, hogy az a vén asszony az ördögé lesz. S csakugyan ugyis történt.

— Hát ugyan mi történt? De sok bajod van azzal a szegény Juda néivel.

— Jól mondod szegény; mert csak az a valódi szegény, ki lelkét elvesztette. Már pedig, hogy a vén Juda elvesztette, azt tudom. — Ugy történt biz az egész szerencsétlenség, hogy ez idén itt a szomszéd helységben Gyertyánfalván ütötte föl sátorát ez ördöggel ezimboráló asszony. Kádár István bácsi jó gazda, meg szép lánya is van, tehát majd mindennap ellátogatott a házhoz, s Juliskának mindig kártyát akart hányni; de az okos leány mindannyiszor jól összeszidta: hogy ne kísértse Istent s ne esalja az embereket; tegnap délután meg ki is lökdöste az ajtón, mert szemtelenkedett. Bordás Pali pedig igen szerette Juliskát; de Juliska sem nézett rá rossz szemmel. Pali különben is tüzes gyerek, de féltékeny is volt a lányra. Ez a gonosz sátán, — hogy azt kell róla mondani — erőnek erejével kártyát vetett Palinak, s azt olvasta s hazudta, hogy Juliska őt csak amitja és mást szeret. A szerencsétlen fiu hitt neki. Este ismét megkerítette Palit, s azt mondá: ha nekem nem hiszsz, menj a Juliskák ablakára s nézz be mit látsz. Pali dühösen rohant az udvarra, benéz az ablakon s mit lát? Juliska egy legényt ölelget. Pali be akart menni, hogy böszt áll, de az ajtó esukva volt; csakhamar kinyitott az ajtó, de a dühös fiu leütötte Juliskát botjával; Pali eltűnt, s hogy hova lett, most sem tudják. Juliska még él, de a vén Judát a falu alatti árokban találták meg most reggel. Gonosz esaló volt, gonoszul veszett el. Tudod ki volt a legény, kit Juliska ölelt? Katonaságból haza érkezett bátyja. — Nem örvendtem még senki halálán; de most majdnem azt vagyok hajlandó mondani: bár előbb elveszett volna ez a vén ezigány-asszony, legalább nem rontotta volna meg szívedet, mely most esupa babona; nem beszélte volna tele szegény fejedet haszontalan előítéletekkel. Azt is mondják, hogy vagy öt iteze vaját találtak a cigányasszonynál. Bizonyára lopta.

— Mit? vaját? Isten akár hová tegye gonosz lelkét — mond Örzsé harag- és szegénytől kipírulva — megcsalt, elvitte vajamat. És elmondá férjének a vajsziporítási babonás-kodást.

— Édes Örzsím, szégyenelheted magad, hogy a vén esalónak oly hiszékeny s ragaszkodó hive voltál! Mikor gyógyulsz ki már ez oesmány vétekből? Hányszor kértelek, ne higya a babonának; nem mondta-e a plebános ur is, hogy rut utálatos vétek, s Isten a bünt megbünteti. Ugy kell, ha megcsalt. Mit szól megint a világ? kinevet, mint tudatlant s mint már egyszer a rosta-forgatással a bíró házában kinevettek. Félek, hogy Isten csakugyan megbüntet e vétekért. Épen délre harangoznak, emeld fel a fazekat!

Juda kiásta, véste, faragta a vaját s el is vitte. Hja! Isten is ugy akarta, hogy Örzsé asszony észére térjen.

Igy szégyenült meg a babonás Örzsé.

III.

Mi történhetett Katona János házában, hogy egyik asszony a másiknak adja az ajtót? Nagy ott a baj! A jó Örzsé ágyban van; máskor oly piros orozáját halálsápadtság borítja. Beteg szegény, és sokat, nagyon sokat szenved. Iszonyu göresökben szenved, alig van néhány nyugodt pereze, ilyenkor pedig azt hinned, meghalt.

Nem is tudod János, hogy szegény Örzsit utólérte a bűn büntetése.

Kilenez napja már, hogy János távol van feleségétől. Buzát vitt Pestre. Igérete szerint már négy nappal ezelőtt meg kellett volna érkeznie. Bármily epedve várta is híven szerető felesége, még sem jött. Sirva várja Örzsé, s ő nem érkezik.

— Bizonyára baja van Jánosomnak. Igen, bajának kell lenni! Istenem ne hagyj el! sopánkodott Örzsé. — Boldogult anyámtól — de Uram boesásd bűnöm! a vén Judától is ballottam, — hogy az új házból rövid időn meghal valaki. Vajjon nem halált hirdetett-e a multkor is a kuvik madár a háztetejéről? s mindannyiszor visszajött és szólt, mintha csak a lélekharangot hallottam volna! Hát az asztal, ágy és székek! oh bár soha ne hallottam volna, mit jelent ez a reesezés, pattogás, talán most nyugodtabb lehetnék. Ha semmi baja, miért nem érkezett meg? harmadnapja várom s nem jön. Oh az ijesztő reesezés; mult éjjel szeméim sem hunyhattam be annyira reesegett minden; ötször is világot gyujtottam, mindent össze-vissza néztem s még sem láttam semmit. Férjem beteg; Istenem! hát ha meghalt, és én utolsó szavát sem hallhattam!

E gondolatnál Örzsé összeborzadt, sirt, kezeit törte. A szomszédasszony is azt mondta, hogy a reesezés közel rokon halálát jelenti. „János! édes Jánosom!”

Szerencsétlen babonás asszony! elhitette magával, hogy férje meghalt. Meghalt, hisz a halálmadár, az asztal, ágy, a székek mind rémesen ezt sugák füleibe. Örzsinek bánatában sem enni sem inni nem kellett. Őt, ki férjét forrón, egész lelkéből szerette, e gondolat egészen leverte; a forró láz ágyhoz szegezte, majd iszonyu göresök kinozták, s a gondolatnál, hogy férje még sínes otthon, s talán csak holt testét látja még, majd nem eszméletét veszte.

A szánalom és kivánsiság esalta a sok nézőt Katona János házába.

A kis Pista zokogva borul a szerencsétlen édes anyára s vigasztalja: „Nem halt meg édes apám!” De az anya inti, hogy egy helyett két halottja lesz, tehát imádkozzék. A kis fiu még keservesebben sir. A plebános ur is megérkezett, hogy szegény Örzsét mennyei vigasztalással és az örökkévalóságba uti eleddel lássa el. A szent gyónás után Örzsé nyugodt lett s békén látszott viselni a bűneiért megérdemlett esapást. Szent áhitattal imádkoztak a jelenlevők a ft. plebános urral az önmagát elámitott nő lelkeért, midőn János kétségbeesett arczal rohant be, s egyenesen neje ágyához siet.

— Örzsím, édes Örzsím! Itt vagyok, élek!

Örzsí fölynitá pillait s merően nézett férjére; majd ismét lehunyta azokat; de a pillái alól kifolyó könnyek mutatták, hogy sir. Könyek, a bánatharmat tiszta könnyeit sirta Örzsé. Az édes viszontlátás s a könnyek enyhítének fájdalomán.

Hosszu szünet után ismét fölnyitá könyektől ázott szemeit, átfogta Jánosa nyakát s megcsókola.

— Bocsásd meg esztelenségemet, nyögé akadózva — Isten megbocsátott, miután megbüntettet s megszegényitette vétkecs hiszékenységemet.

— Én megbocsátok édes Örzsím. Ugye megmondta a plebános ur, hogy a bünt megbünteti az Isten.

Három hét múlva frís egészségben találjuk Örzsit. A kemény lezke hasznos volt. Nem hányat már kártyát, nem forgatott rostát, sem vajat nem szaporított.

— Hogy megvetemedett ez az asztal, a székek is mind összeropedeztek. Lám, megcsalt az asztalos, mind nyers fából ké-

szült butorok. Semmi no! legalább az a nyereségem, hogy Örzsimet nagy lelki bajból gyógyították meg.

— De miért is nem siettel haza Pestről? mondá szemrehányólag Örzsi.

— Egy utast hoztam onnan, hát őt vártam; rossz ut is volt, meg a csikóm eltévelyedett, azt is keresni kellett. Szóval, ilyen hosszú utban sok apró baj éri a fuvaros embert.

Azóta is sokszor mosolyog Örzsé előbbi esztelenségén. Bordás Pali, ki szintén megbűnhődött vétkeért, mindig lesüti szegényében fejét, ha Juliska felesége homlokára tekint, mert ott egy sebhely rossz emlékeket költ szívében.

L. L.

Romai levelek.

IV.

Roma, ápril 26. D. a J. Kr! Roma ápril 19-dik napján — ez évben 12 helyett — ezernyi égő lámpa s fáklya képében ujjolag a pápa-király iránt ragaszkodása jeleit adta; t. i. IX. Piusnak Gajetából, illetőleg Portici nevű kastélyból az 1850-dik év ápril 12-én székvárosába történt visszatérése évfordulati napján, valamint ugyan e napra eső 1855-dik évben szent Ágnes egyháza melletti zárdában, az első emelet lerokadásakor a pápa szerencsés megszabadulásán, örömeiket, nagyobb szerü mint más években, kivilágítással nyilvánították. Valóban, minden nagyítás nélkül, szeretetüket, tiszteletüket s hódolatukat fényesen be is bizonyították.

Míg tehát Roma a főnirt napnak délutáni óráiban az e kivilágításra készített — tulajdon költségén — nagyszerü emelvényeknek miként fényesebbé tevésében fáradozott, addig IX. Pius a Nomentana egyházba szent Ágnes sírjához egyszerű kíséretével indult el, hogy ott e keresztény szűz s vértanu sírja előtt — mint ezt évenként tenni szokta — imádkozzék, hálát mondva az isteni Gondviselésnek. A harangok szólása, meg a Tiberis folyón a Szent-Angyal hídjánál álló gözhajók ágynyi jelentették pápa ő szentsége vonulását, mire pápai áldás nyeresé végett megszámlálhatlan nép azon utczák szögleteire futott össze, melyeken a pápa menendő volt. A pápa ezen utja valódi diadalmenethez hasonlított, különösen szent Ágnes egyháza környéke zsufolyva, tömve volt nem csak romaiakkal, de idegenekkel is. Itt szent atyánk kocsijáról leszállván, két hosszú sort képező térdelő közt gyalog ment, áldást osztogatván valamennyire, kik őt üdvözlő felkiáltások, fehér és sárga kendők lobogtatása közt fogadták. — Ezen üdvözlések közt ment fel a zárdába, hol Boffondi bibornok, mint ezrei szerzetnek védnöke a szerzet tagjaival felkísérte. — Megható látni, miként csüngnek az idegenek IX. Piusnak mindig mosolygó arcán. — Valóban saját varázserővel bír az ő megjelenése, a tisztelet oly érzetét támasztja különösen a hozzá közel álló szívében, hogy azt tetleg be nem mutatni, lehetetlen. — Ez nem érzélgés, korántsem; hanem a jó, meg rossz katolikusok, és nem katolikusok százsor ismételt vallomása, mikor ezek maguk sem tudják, hogyan történik az, hogy mikor a pápát szemök előtt látják, akaratlanul is térdhajtással üdvözlők; mi tagadás, bizony csak ugy járnak, mint XVI. Gergely pápa idejében járt Thiers Adolf Fülöp Lajos francia király volt főministere, jelenlegi párisi követ a törvényhozó gyűlésben megünnepelt szónok IX. Pius pápa védelmében. Ez akkori főminister Romába jöve, Gergely pápa elé bocsátatni kívánt avval a kikötéssel, hogy ő bizony sem térdelve sem állva a pápa lábát meg nem csókolja, de még a gyűrűjét sem, mi XVI. Gergelynek bemondatván, ez azt válaszolá:

jól van, bejöhét a nélkül is. Bevezetettvén a pápa elé, Thiers elfogultan térdre borult, s megcsókolta lábát, mit a pápa szónélkül nem hagyván, atyailag megszólítá: Minister ur! tán megbotlott valamibe? Igen, a pápa nagyságában megbotlunk mindnyájan. Szintugy ez évi nagyhét keddi napon III. Napoleon esászár kedves embere Persigny herczeg, ki a pápa elöl lesütött füllel elfogultan, neje pedig kísért szemeit törölgetve szomorúan távozott.

Tehát IX. Pius felmenyén a zárdafolyosóba, ott két sorban álló fehérben öltözött leánykasereggel találkozott, melyből kettő üdvözlő versekben s egy virágkoszorú átnyújtással a többiek nevében hódolatukat nyilvánították. Ezután lementek valamennyien sz. Ágnes vértanu sírjához, hol a pápa térdre borultan imádságba merült, melyből őt egy 120 romai ifjúból álló énekkar szent Ágnes tiszteletére zengő énekkel költötte föl. Ez ének után „Te Deum“ énekeltették, s befejeztették a Tantum ergo stb. s szentséggeli áldásadással.

Mindézek után a pápa felment a zárdá nagy termébe, hol a számára készített trónra leülvén, Mortara Edgard papnövendék eléje járult, nagy tüzzel szép költeményben elősorolta IX. Pius iránti hála köteleit; mert ő, igen, az ő Krisztusbani hité s ragaszkodása volt oka, hogy a rossz világ a pápát ő miatta rágalmaezni s kárhoztatni merté. Végre, miután sokakat lábcsókra bocsátott, zajos felkiáltások közt kocsijába ülven, a városban már készen álló tűzijátékokat, s kivilágítási emelvényeket megtekinteni kegyeskedett, miközben nagy népsokaság által mindenütt lelkesen üdvözlötett. Mindebből csak azt következtethetjük, hogy IX. Pius nagy népszerűséggel bír, olyannal, melylyel más uralkodók alig dísekedhetnek.

Mily tevékeny, fáradni nem tudó szentséges atyánk, valóban esodálatos; fehérvasárnap délutáni órákban a Vatikánból kíséretével ment a „jeruzsálemi szent kereszt“ ezimű egyházba, hogy ott az Agnus Dei = viaszból készült érmeket, a főpapok segítségével készítse, szentelt vízbe mártogassa, s áldja meg. Agnus Dei-nek azért neveztetnek e viaszérmek, mert rajtuk Jézus bárány képe látható, mely is a szenvedett Jézus jelképe. E viaszérmeket a pápa uralkodásának első évében, meg minden hetedik évben husvét nyolczadán szokta megáldani, vagy más-kor is, ha a szükség így hozza magával.

Régi időben, valamint ezt a pápai szertartásos könyv bizonyítja, husvét harmad napján a pápa sekrestyébe, ki mindig egy ágostoni szerzetes, fennmaradt husvéti gyertyák viaszából arra készített minta alakokba önti — többek segítségével. A pápa az nap hosszú fehér ruhába stólával öltözöttön fején püspöki süveggel, szentmise előtt megáldja a vizet, bele balzsamo

önt, az arra előirt imák közt egynehány cseppet a megszentelt krismából beleelegyít, rá fehér kötenyt felvevén, a felszolgáló bíbornokokkal együtt abba egyenkint e megáldatott viaszérme- ket mártogatja, s egy hosszú fehér vászonnal terített asztalra szép sorba rakogatja megszáritás végett, s így állva újból ezek a pápától megáldatnak. Ezután következett a szentmise. Isteni szolgálat után erre készített kosarakba elhelyeztetnek, s bennök fehér-szombat napjáig tartatnak. E nap jelenleg is a sixtini kápolnában tartatik, szentmise alatt Úrvét után egy alszerpap a kereset elővivése alatt kimegy a sekrestyébe, s kezébe vevén egy nagy tálat, tele a megáldatott viaszérmekekkel, a pápai kápolna ajtajába megy, s ott énekelve mondja e szavakat: Szent atya! imhol ezek azok az új báránykák, melyek hirdették nek-

tek az örvendetes alleluját; most jönnek a kutforrásokhoz, mert beteltek isteni malasztal. Alleluja. Mire a kar feleli: Istennek hála, Alleluja. A kápolna közepén másodsor ugyanezt éneklő, hasonló felelettel, és harmadszor a pápa trónja előtt állván. Ez után következik az osztogatás a bíbornokok, püspökök s prelátusok közt, kik azokat a pápa kezéből püspöki süvegjökbe kéz- esökkel fogadják.

Szent Márk napján a szent járdalat az egyetemes papság részvéte mellett a szent Márk egyházából a vatikáni szent Pé- terbe ment. — Régi idő óta e napon a pápának szokás gyü- mölések zsongójával kedveskedni, azaz érett eseresnyével, me- lyeket a Palombella nevű helység elüljárósága szokott Szabina környékéről hozni.

Mi újság?

(Mittörténi Olaszországban?) Olaszországban azon szo- moru zavarok következtek, melyek azt az egész szép országot elborították, vallás dolgában is sok olyan történet, a mi bár soha ne történt volna. Nem emlíjük itt azon méltatlanságokat, me- lyekkel Victor-Manó király kormányja Ő szentségét birtokai el- vevésével Késérítette; ezek t. olvasóink előtt nyílván ismerete- sek. — Ez alkalommal eszünk azt hozzuk fel, hogy az egy- házi férfiak széltében üldöztek, behörtönöztek; a püspöki szé- kek legnagyobb részt főpásztorok nélkül voltak. Már pedig az oly nyáj, melynek pásztora ninesenek, az szükségkép elpuszt- tul. Ez a körülmény bírta Ő szentségét reá, hogy irt Victor-Manó királynak, könyörüljön már azon a szegény olasz népen, mely hit nélkül teljesen elvadul. — Az újságok most azt az örvende- tes hírt hozzák, hogy ezen levélnek jó eredménye lett; az elü- zött püspökök visszatérhetnek, az üres püs- pökségeket pedig a pápa mielőbb be fogja töl- teni. Adja Isten, hogy Victor-Manó a megkezdett jó uton to- vább haladjon, s tegye jóvá azt a tömérdek igazságtalanságot, melyeket az egyház ellen is elkövetett.

(Fogarassy Mihály erdélyi püspök ur) Ő nagy- méltóságának fölszenteltése Kaloosan május 7-én gyönyörű ünnepélyességgel ment végbe. A szertartás a székesfőegyházban reggeli 9 órakor vevé kezdetét; az érseki kastélyból az egyházi menet elén a megyebeli növendékpapság, a főkapitán, a fel- szentelendő oldala mellett Bonna Sándor esanádi és Nehi- ba János timáni fölszentelt püspök ur Ő mlgaik, a felszentelő Kunszt József kaloosai érsek ur Ő execha előtt vonultak végig a virágokkal pompásan feldiszesített székesfőegyházba. Most az ünnepélyes szertartás a kinevező és a pápai megerősítő okleve- lek felolvasásával vette kezdetét. A szertartás d. e. 11 óráig tartott, melynek befejeztével az egyházi menet az érseki kas- télyba az egyháznagyokat hazavezetve zárta be az ünnepélyt, melyet nemzeti Ő szokásaink szerint fényes lakoma váltott fel. A világiakból a minden ágoni hivatalvezető egyes személy- zet különbözteték és tisztelték meg. Nem hiányoztak pesti és vidéki vendégek, sőt mélt. báró Apór Sándor urban az erdélyi főúri rend is képviselve vala. Fogarassy Ő mlga már 8-kán vissza Pestre s innét Bécsbe utazott. Hírszerint pünkösdkor már Erdélyben fog bérálni Ő mlga. (I. T.)

(A faddi tűzkárvallottak segélyezésére) nm. Girk György pécsi püspök ur 130, usgos Kelemen József pécsi nagyprépost 100, usgos Virág Mihály apát-ka- nonok ur 10 és Benzeze István szentszéki jegyző ur 2 fítot adományoztak.

(Ft. Szabó Imre esperes úrtól) a következő szo- moru sorokat olvassuk: „Felső-Iszkáz főök — jelenleg ideiglenes anyatemplomot adó — községem f. hó 5-én délután porrá égett. 81 lakház hamvadt el, 97 család maradt tető és élelem nélkül. Most anyahelységemben templonom nines; ideig- lenes anyatemplonom pedig romok között bnszakodik, alig véve körül egy két háztól a falu végén. Isten lelke szállja meg a fe- lebarátok szívét. Szabó Imre

(Liszt Ferencz) ünnepelt hazánkia, ki mint zongora- művész és zeneköltő oly méltán a művelt világ által csodáltatott,

Romában, hol az utóbbi években tartózkodott, az egyházi rendbe lépett, s hátra levő napjait főképen az egyházi zené- nek akarja szentelni.

(Amerikában jobban becsülik a jezsuitá- kat, mint sok európai országban). Uj-York városa azon hasznos szolgálatokért, melyeket a jezsuiták a háború alatt mint tábori lelkészek tettek, mindennemű adótól fölmentette s még 20,000 frank segélyezéssel is megörvendeztette őket.

(Legújabb képes népiratok.) Megjelent: 1) „Rozzant szekér, sánta ló, írta Szabó Imre.“ 32 lap. Ára 8 kr. — 2) „Fehér Bandi, írta Kuthen“; ver- ses elbeszélés, 20 lap. ára 5 krajczár. A Sz.-István-Társulat e két mulattató és tanulságos művel indította meg az ugyneve- zett ponyvairatkák sorozatát. Ajánljuk a népbarátok buzgó figyelmébe.

(Szíves kérelem.) Egész tisztelet- s bizalommal föl- kérem mindazokat, kik boldogult Daniss Zsigmonddal az iro- dalom terén összeköttetésben voltak, hogy nevezettnek netán kezeiknél levő iratait, ha azok eddig napvilágot nem láttak, alul- írtnak mielőtt kézbesíteni szíveskedjenek a végre, hogy azok, illetőleg az elhunytak összes művei osztályozva s rendezve sajtó alá adathassanak. Alulírt levén a boldogultnak t. ez. vér- rokonai által megbízva összes műveinek kiadásával, hogy ezt teljesíthessem olykép, mint azt közkedvességű művei érdemlik, ismételve kérem az illető urakat, miszerint szíves kész- séggelkel e célra közreműködni ne terheltessenek. Igen fálal- nám, de a t. olvasóközönség veszteségével is történék, ha Da- nissnak valamely dolgozata e gyűjteményből kimaradna. *)

Mihelyt a kéziratok beküldetnek, kötelességemnek ismerem azokat azonnal rendezni, valamint az „előfizetési ivatek“ is szétküldeni, hogy Daniss összes műveit a kedélyesnek, szépnek és nemesnek kedvelői bírassák. — Kelt Szalattakon (u. p. Má- goes, Baranyamegyében) május 5-dikén 1856.

G a r a y Alajos, szalattaki plebános.

Adakozások.

Ő szentségének Hírth Antal festész 2 db huszart.

A chinai gyermekeknek Hírth Antal 1 db huszart.

Szerkesztői mondanivalók. N. A. Győr. Mind jó lesz az: kérem a „Morzsálékok“ mielőbbi folytatását; a kívánt könyveket meg- küldjük. — F—i J—i, fogadja köszönetemet. — S. L. Eger. A szép „Örömvirágot“ köszönettel vettük.

(Több oldalról felszólittatván), hogy főpásztoraink arczképeit a népközt való elterjesztés vé- ggett külön is lenyomassuk, a mai számban megjelentet is külön díszes papírra lenyomattuk, s szintén példái nyonkint négy krajczárjával a Szent-István-Társulat ügynök-égében kapható.

*) Részemről figyelemztetem a t. kiadó urat, hogy Danissnak egy dolgozata „Nadasdy Tamás gróf életrajza“ az „Ifjusági Plutarchon“ jelent meg. Szerk.

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (horzuteza 3. sz.). — Felelős ideigl. szerkesztő: **Füssy Tamás.**

Nyomatott Pesten, 1865. Emich Gusztáv magyar akadémiai nyomdászánál (Barátok tere (7. sz.))

April elsejétől folyvást lehet előfizetni.